

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA.411.003.04.2020

Pan Janusz Kopacz
Dyrektor
Zakładu Działalności Komunalnej i Mieszkaniowej
w Krzepicach
ul. Targowa 19, 42-160 Krzepice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/20/003 Zamykanie gminnych składowisk odpadów komunalnych oraz rekultywacja terenów
poskładowiskowych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Zakład Działalności Komunalnej i Mieszaniowej w Krzepicach, ul. Targowa 19, 42-160 Krzepice ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Janusz Kopacz Dyrektor Zakładu ² , od 19 listopada 2002 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Realizacja zadań związanych z zamykaniem i rekultywacją składowisk odpadów komunalnych oraz monitoringiem zamkniętych składowisk tych odpadów.
Okres objęty kontrolą	Lata 2017-2020. Badaniami będą mogły zostać objęte także działania wcześniejsze, jeżeli będą miały wpływ na kontrolowaną działalność.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Wojciech Graca, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/153/2020 z 16 czerwca 2020 r. (akta kontroli str.1-4)

---

¹ Dalej: „Zakład”.

² Dalej: „Dyrektor”.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200; dalej: „ustawa o NIK”.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej Zakład prawidłowo realizował zadania związane z zamykaniem gminnego składowiska odpadów komunalnych. Obowiązki kierownika składowiska pełniła osoba posiadająca stosowne kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami, a działania związane z zamknięciem składowiska podejmowano w oparciu o nową zatwierdzoną instrukcję składowiska, dokumentację projektową dot. jego zamknięcia oraz uzyskaną decyzję Marszałka Województwa Śląskiego wyrażającą zgodę na jego zamknięcie. Wykonawcę rekultywacji składowiska odpadów wyłoniono zgodnie z obowiązującymi przepisami, a planowany termin jej zakończenia spełniał wymogi powyższej decyzji. Prowadzony monitoring składowiska spełniał wymagane warunki określone decyzją, a raporty z monitoringu Zakład terminowo przekazywał do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR **Realizacja zadań związanych z zamykaniem i rekultywacją składowiska odpadów komunalnych oraz jego monitoringiem**

Opis stanu faktycznego

1. Gminnym składowiskiem odpadów⁶, którego właścicielem było Miasto i Gmina Krzepice⁷ zarządzał Zakład, będący jednostką sektora finansów publicznych, działający w formie samorządowego zakładu budżetowego, utworzonego przez Gminę Krzepice⁸. Zgodnie z jego Statutem⁹ przedmiotem jego działalności w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi była eksploatacja składowiska odpadów komunalnych zgodnie z Instrukcją obsługi składowiska¹⁰.
(akta kontroli str. 5-6, 197-202)

Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne było zlokalizowane w Krzepicach przy ul. Kazimierza Wielkiego na terenie działki nr 51/3 obręb Krzepice Miasto, będącej własnością Gminy. Eksploatację Składowiska rozpoczęto w 1995 r. po zakończeniu budowy¹¹, a od 24 stycznia 2014 r. nie przyjmowano odpadów do składowania. Składowisko miało zdolności przyjmowania 10 Mg odpadów/dobę, a całkowita masa odpadów dopuszczona do składowania wynosiła 30 350 Mg. Kierownikiem Składowiska była osoba posiadająca kwalifikacje w zakresie składowania odpadów¹² zgodnie z art. 132 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach¹³.

(akta kontroli str. 7, 64-97, 197-202)

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ Dalej: „Składowisko”.

⁷ Dalej: „Gmina”.

⁸ Uchwała Nr 71/XVIII/91 Rady Miejskiej w Krzepicach z dnia 23 lipca 1991 r.

⁹ Uchwała Nr 09.051.2011 Rady Miejskiej w Krzepicach z 27 kwietnia 2011 r.

¹⁰ Dalej: „Instrukcja”.

¹¹ Protokół komisijnego odbioru i oddania obiektu do użytkowania z 30 listopada 1994 r.

¹² Świadectwo kwalifikacji w zakresie gospodarowania odpadami wydane przez Wojewodę Śląskiego 30 marca 2004 r.

¹³ Dz. U. z 2020 r. poz. 797 ze zm.

2. Zakład wystąpił do Marszałka Województwa Śląskiego¹⁴ o wyrażenie zgody na zamknięcie Składowiska oraz o zatwierdzenie nowej Instrukcji wnioskiem z 20 października 2014 r., zgodnie z art. 146 ust. 4 ustawy o odpadach. Instrukcja została zatwierdzona Decyzją Nr 2244/OS/2015 Marszałka z 22 grudnia 2015 r.¹⁵
(akta kontroli str. 8-20, 38-43, 60-63)

W wydanej decyzji nr 2243/OS/2015 z 22 grudnia 2015 r. Marszałek określił m.in. termin zakończenia rekultywacji na 31 grudnia 2020 r., przy czym prace związane z technicznym sposobem zamknięcia Składowiska odpadów miały być wykonane do 30 listopada 2020 r. Zgodnie z ww. decyzją część prac przygotowawczych¹⁶ miała być wykonywana w terminie od 1 kwietnia do 31 grudnia 2016 r., pozostałe prace przygotowawcze¹⁷ oraz rekultywacja techniczna¹⁸ od 1 kwietnia 2016 r. do 30 listopada 2020 r., a rekultywacja biologiczna¹⁹ od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2020 r. Ponadto w decyzji określono sprawowanie przez Zakład nadzoru nad Składowiskiem przez 30 lat, w tym prowadzenie działań monitoringowych.

(akta kontroli tom str. 38-43)

Decyzję zmieniającą Nr 1269/OS/2020 z 4 maja 2020 r. Marszałek wydał na wniosek Zakładu z 20 listopada 2019 r., który brak możliwości dotrzymania terminów uzasadnił brakiem wystarczających środków finansowych. Wydanie ww. decyzji po upływie ponad pięciu miesięcy było spowodowane dwukrotnym wezwaniem²⁰ Zakładu do udzielenia informacji w sprawie nie wykonania likwidacji części ogrodzenia oraz studni odgazowującej, dla których to prac termin ich wykonania już upłynął. W decyzji dokonano zmiany terminów wykonania prac związanych z technicznym sposobem zamknięcia Składowiska odpadów do 30 listopada 2023 r. Zgodnie z ww. decyzją część prac przygotowawczych²¹ miała być wykonana w terminie od 1 kwietnia do 31 grudnia 2016 r., pozostałe prace przygotowawcze²² oraz rekultywacja techniczna²³ od 1 kwietnia 2020 r. do 30 listopada 2023 r., a rekultywacja biologiczna²⁴ od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2023 r. Nie dokonywano zmian w zakresie nadzoru i monitoringu. Jak wyjaśnił Dyrektor: „*Nie występowałem wcześniej o zmianę decyzji Marszałka nr 2243/OS/2015 z 22 grudnia 2015 r. dot. zezwolenia na zamknięcie Składowiska w zakresie terminów wykonania ww. zadania, ponieważ termin wykonania rekultywacji Składowiska określony ww. decyzji upływał 31 grudnia 2020 roku, a wiadomo mi było, że czas potrzebny na wykonanie tych robót wynosi ok. 3 do 4 miesięcy. W związku z tym nie było zagrożenia niewykonania ww. decyzji w terminie o ile w budżecie gminy na 2020 rok zostaną zarezerwowane środki finansowe na to zadanie. Nie wiedząc jakie ostatecznie decyzje podejmie Rada Miejska w sprawie budżetu gminy na 2020 rok*

¹⁴ Dalej: „Marszałek”.

¹⁵ Decyzja ta została wydana po ponad roku od złożenia wniosku, z uwagi na zawieszenie postępowania na wniosek Zakładu z 20 października 2014 r. na okres ponad dziewięć miesięcy (od 14 stycznia do 28 października 2015 r.). Wniosek o zawieszenie był spowodowany uzyskaniem informacji, że Zakład jako jednostka sektora finansów publicznych nie może być stroną w postępowaniu zgodnie z art. 136 ustawy o odpadach, a jednocześnie powoływał się na planowaną zmianę przepisów w tym zakresie (senacki projekt - druk 2769).

¹⁶ Likwidacja części istniejącego ogrodzenia i studni odgazowującej Składowisko.

¹⁷ Ukształtowanie i wyprofilowanie bryły Składowiska oraz budowa trzech nowych studni odgazowujących.

¹⁸ Ułożenie i zgęszczenie warstwy wyrównawczej, ułożenie warstwy uszczelniającej (mata bentonitowa) oraz sukcesywne podnoszenie wykonanych studni odgazowania.

¹⁹ Ułożenie i zgęszczenie warstwy glebotwórczej (mineralno-humusowej), obsiew mieszkanką traw i roślin motylkowych oraz zakończenie instalacji do odgazowania Składowiska.

²⁰ Wezwania z 11 grudnia 2019 r. oraz 20 stycznia 2020 na które odpowiedzi udzielono odpowiednio 23 grudnia 2019 r. oraz 9 marca 2020 r.

²¹ Likwidacja części istniejącego ogrodzenia i studni odgazowującej Składowisko.

²² Ukształtowanie i wyprofilowanie bryły Składowiska oraz budowa trzech nowych studni odgazowujących.

²³ Ułożenie i zgęszczenie warstwy wyrównawczej, ułożenie warstwy uszczelniającej (mata bentonitowa) oraz sukcesywne podnoszenie wykonanych studni odgazowania.

²⁴ Ułożenie i zgęszczenie warstwy glebotwórczej (mineralno-humusowej), obsiew mieszkanką traw i roślin motylkowych oraz zakończenie instalacji do odgazowania Składowiska.

dla bezpieczeństwa (gdyby nie znalazły się środki finansowe w 2020 roku) złożyłem wniosek 20 listopada 2019 roku o zmianę terminu zamknięcia Składowiska”.

(akta kontroli tom str. 44-59, 211-215)

3. W związku z ww. wnioskiem o zamknięcie Składowiska, Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Katowicach²⁵ przeprowadził w dniach od 26 października do 20 listopada 2015 r. kontrolę, w wyniku której stwierdzono trzy nieprawidłowości (brak przykrycia części zdeponowanych odpadów powodujący ich rozwiewanie, brak urządzeń lub systemu zapewniającego zagospodarowanie wód opadowych i ścieków przemysłowych z terenu bazy magazynowej odpadów oraz nie zawarcie we wniosku o wyrażenie zgody na zamknięcie Składowiska informacji dot. zagospodarowania wód z istniejącego rowu opaskowego Składowiska oraz odcieków ze Składowiska. W wydanym przez WIOŚ zarządzeniu pokontrolnym z 20 listopada 2015 r. zobowiązano Zakład do usunięcia ww. nieprawidłowości w terminach: na bieżąco (brak przykrycia odpadów), do 31 grudnia 2015 r. (brak systemu zagospodarowania wód opadowych) oraz do 15 grudnia 2015 r. (braki we wniosku o zamknięcie składowiska).

(akta kontroli str. 21-33)

Pismem z 3 grudnia 2015 r. Zakład poinformował WIOŚ o usunięciu nieprawidłowości, tj. m.in. o przykrywaniu odpadów na bieżąco oraz o wykonaniu prowizorycznego ujęcia i odprowadzenia wód do istniejącego zbiornika na odcieki. Ponadto o wystąpieniu przez Zakład w dniu 7 grudnia 2015 r. do Marszałka o uzupełnienie wniosku o wyrażenie zgody na zamknięcie składowiska o pkt 2.4. (Odwodnienie Składowiska), w wyniku czego usunięto nieprawidłowość w tym zakresie.

(akta kontroli str. 36-37)

4. Projekt rekultywacji²⁶, będący elementem wniosku o wyrażenie zgody na zamknięcie Składowiska, nie uwzględniał wszystkich kosztów zamknięcia, nadzoru, w tym monitoringu Składowiska. Określono w nim jedynie harmonogram prac w podziale na etapy, a dokumentacja zawierała kosztorys inwestorski obejmujący jedynie koszty robót budowlanych, bez kosztów nadzoru, w tym monitoringu. Jak wyjaśnił Dyrektor takie dokumenty nie były wymagane przepisami prawa. Marszałek w decyzji nie wprowadził dodatkowych wytycznych innych niż wynikających z przedstawionego projektu. Jak wyjaśnił Dyrektor: *„Nadzór i monitoring nad Składowiskiem po zakończonej rekultywacji będzie sprawowany przez nasz Zakład. Monitoring Składowiska obecnie wykonywany jest w zakresie jak »faza eksploatacyjna«, a koszty badań obecnie wynoszą 11 960,52 zł/rok. Po wykonaniu rekultywacji monitoring środowiska będzie wykonywany w zakresie jak »faza poeksploatacyjna« i będzie ograniczony o połowę próbek. W związku z tym można przypuszczać, że koszty te będą o połowę niższe, tj. ok. 6 000 zł/rok. Jeżeli po pięciu latach od zamknięcia składowiska nie będzie ono oddziaływać na środowisko, częstotliwość badań może być niższa, tj. 1 raz na 2 lata (art.24 ust.3 rozporządzenia Ministra środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów²⁷. Koszty poniesione w związku z monitoringiem i nadzorem (przez 30 lat) będą pokrywane przez Gminę Krzepice na podstawie noty księgowej wystawionej przez nasz Zakład”.*

(akta kontroli str. 98-102, 211-215)

²⁵ Dalej: „WIOŚ”.

²⁶ „Dokumentacja projektowa technicznego sposobu zamknięcia i rekultywacji składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Krzepicach pow. Kłobucki, woj. Śląskie – aktualizacja Projekt budowlany i wykonawczy” opracowana przez firmę z Poznania w październiku 2015 r.

²⁷ Dz.U. poz. 523.

5. Zakład nie wykonywał terminowo zadań zawartych w wydanej przez Marszałka Decyzji nr 2243/OS/2015 i w związku z tym wystąpił o zmianę harmonogramu oraz terminu zakończenia rekultywacji. Nie zrealizowano części prac przygotowawczych dot. likwidacji części istniejącego ogrodzenia oraz istniejącej studni odgazowującej. Jak wyjaśnił Dyrektor wynikało to „z błędu popełnionego przez Zakład przy sporządzaniu harmonogramu robót. Rozbiórka części ogrodzenia i demontaż studni odgazowującej są robotami przygotowawczymi do właściwej rekultywacji Składowiska. Ich wykonanie przed rozpoczęciem zasadniczych robót spowodowałoby swobodny dostęp osób postronnych do kwatery składowej. W związku z powyższym zdecydowano o nie rozbieraniu ogrodzenia do czasu wyłonienia wykonawcy robót budowlanych, który zdecyduje czy i jaka część ogrodzenia będzie konieczna do demontażu. Studni odgazowującej nie zlikwidowano, ponieważ z tej studni pobierane są próbki do badań emisji i składu biogazu jeden raz na miesiąc. Jej likwidacja uniemożliwiłaby spełnienie obowiązku prowadzenia monitoringu w fazie eksploatacyjnej wynikający z pkt. 3 decyzji nr 2243/OS/2015 z 22 grudnia 2015 r.”

(akta kontroli str. 38-43, 98-102)

6. Zakład nie utworzył funduszu rekultywacyjnego, o którym mowa w art. 137 ust. 2 ustawy o odpadach. Jak wyjaśnił Dyrektor: „Nieutworzenie przez nasz Zakład funduszu rekultywacyjnego pomimo obowiązku jego utworzenia do 23 lipca 2013 r. wynikało z tego, że w tym czasie wchodziły w życie także zmiany innych przepisów dotyczących gospodarki odpadami (ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach), które powodowały, że począwszy od grudnia 2012 r. odpady zebrane od mieszkańców były przekazywane do instalacji w Sobuczynie, na Składowisku unieszkodliwiano niewielkie ilości odpadów z działalności Zakładu i cmentarzy, a od 2014 r. nie trafiały tam już żadne odpady. Jednocześnie art. 136 ustawy o odpadach mówi, że zarządzającym gminnym składowiskiem odpadów nie może być jednostka sektora finansów publicznych (nasz Zakład jest samorządowym zakładem budżetowym), w związku z tym wcześniej podjęto decyzję o nie tworzeniu nowej jednostki (np. spółki) i rekultywacji Składowiska. Składowisko w Krzepicach przyjmowano wyłącznie odpady pochodzące z terenu naszej gminy (...) W lipcu 2011 roku zmiana ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (ustawa z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw²⁸), wprowadzała znaczące zmiany w dotychczasowej gospodarce odpadami - tworzone były Regionalne Instalacje Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) – nasz Zakład nie spełniał tych warunków, nie mógł być więc instalacją regionalną²⁹. Ponadto zabroniono unieszkodliwiania niesegregowanych odpadów komunalnych poprzez składowanie i nakazuje ich przekazywanie do RIPOK³⁰, od grudnia 2012 r. Zakład wywozi zebrane zmieszane odpady komunalne do instalacji w Sobuczynie, a na nasze Składowisko do końca 2013 r. trafiała niewielka ilość odpadów z działalności Zakładu (tj. oczyszczalni, oczyszczania miasta i placów targowych) oraz cmentarzy. Od początku 2014 r. na Składowisku nie były już unieszkodliwiane żadne odpady, a Zakład po wykonaniu projektu rekultywacji złożył do Marszałka wnioski o wydanie decyzji zamykającej Składowisko. Zobowiązano również gminy do zorganizowania przetargu na odbieranie odpadów komunalnych³¹, (...). W związku z ww. zmianami przepisów nasze Składowisko nie mogło przyjmować odpadów. Brak możliwości

²⁸ Dz.U. z 2011 r. poz. 897.

²⁹ Art.4 ust. 1 pkt. e ww. ustawy z dnia 1 lipca 2011 r.

³⁰ Art.1 ust. 17 ww. ustawy.

³¹ Art.1 ust. 11 ww. ustawy.

przyjmowania do unieszkodliwiania odpadów pociągał za sobą brak możliwości uzyskania wpływów finansowych na fundusz rekultywacyjny”.

W „Kartach ewidencji odpadu 2013 r. UNIESZKODLIWIANIE” prowadzonych przez Zakład ilość unieszkodliwianych odpadów wynosiła 63,04 Mg³². W 2014 r. nie przyjmowano już odpadów.

(akta kontroli str. 98-102, 203-215)

7. Zarówno Gmina jak i Zakład nie ubiegali się o środki zewnętrzne w celu pokrycia części nakładów i kosztów związanych z zamknięciem i rekultywacją Składowiska. Jak wyjaśnił Dyrektor: „Zakład nie ubiegał się o środki zewnętrzne w celu pokrycia części nakładów związanych z zamknięciem i rekultywacją Składowiska ze względu na brak programów dofinansowujących takie zadania. Jedyny znany program ogłoszony w 2016 roku przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej program pt. »Ochrona powierzchni ziemi« umożliwił ubieganie się o dotację na usunięcie i unieszkodliwianie niewłaściwie składowanych lub magazynowanych odpadów stanowiących zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi. Nasze Składowisko nie spełniało tego kryterium”. Natomiast Burmistrz Krzepic podał: „Gmina Krzepice starała się pozyskać środki zewnętrzne na pokrycie części nakładów i kosztów związanych z zamknięciem i rekultywacją Składowiska. W tym celu analizowała możliwości ich pozyskania w Narodowym i Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Jednak po przeprowadzonym rozeznaniu okazało się, że instytucje powyższe nie dysponują dotacjami na ten cel, lecz tylko pożyczkami. Gmina analizowała również możliwości pozyskania środków w programach unijnych Regionalny Program Operacyjny i Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, lecz ich pozyskanie nie było możliwe”. Jak wyjaśnił Dyrektor: „Nasz Zakład jako samorządowy zakład budżetowy Gminy Krzepice występował z pisemnymi wnioskami o przyznanie dotacji celowej z budżetu Gminy na rekultywację Składowiska w 2018 i 2019 roku. Wcześniej informowałem ustnie o wykonaniu projektu i uzyskaniu decyzji na zamknięcie i rekultywację Składowiska”.

(akta kontroli str. 98-104, 211-215)

8. Zakład dokonał wyboru wykonawcy „Rekultywacji składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Krzepicach” zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych³³, w trybie przetargu nieograniczonego³⁴. Wartość zamówienia oszacowano na 653,3 tys. zł (netto), a bezpośrednio przed otwarciem ofert podano kwotę (800,0 tys. zł brutto), jaką zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia. W przetargu złożono³⁵ dziewięć ofert³⁶. Wybrano ofertę najkorzystniejszą³⁷ z ceną brutto 324 720 zł. Nie wniesiono odwołań. Zakres prac obejmował m.in. rekultywację biologiczną, którą biorąc pod uwagę termin zakończenia prac określony na 31 grudnia 2020 r. należy wykonać przed okresem zimowym. Jak wyjaśnił Dyrektor: „Zamówienie publiczne na wykonanie rekultywacji Składowiska zostało ogłoszone w dniu 11 maja 2020 r. Przygotowanie dokumentacji do ogłoszenia zamówienia rozpoczęto znacznie wcześniej. W chwili ogłaszania przetargu nie znaliśmy decyzji Marszałka w sprawie naszego wniosku z 20 listopada 2019 r., a w posiadanej wówczas decyzji 2243/OS/2015 z 22 grudnia 2015 r. dot. zezwolenia na zamknięcie Składowiska określono termin na 31 grudnia 2020 r. i taki termin przyjęto w ogłoszonym postępowaniu. Po otrzymaniu w dniu 14 maja 2020 r. decyzji zmieniającej termin na

³² Odpady z ulic i placów 5,3 Mg, odpady z targowisk 6,8 Mg, zawartość piaskowników 7,56 Mg oraz inne odpady nieulegające biodegradacji (z cmentarzy) 43,38 Mg.

³³ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843 ze zm., zwaną dalej „PZP”.

³⁴ Ogłoszenie w Biuletynie Zamówień Publicznych z 11 maja 2020 r. nr 538256-N-2020.

³⁵ Termin składania ofert to 26 maja 2020 r. godzina 11:00, otwarcia jw. 11:30.

³⁶ Wszystkie w terminie i żadna nie została odrzucona.

³⁷ Zdobyła najwyższą ilość punktów (kryterium cena 60% oraz gwarancja 40%) i miała najniższą cenę.

30 grudnia 2023 r. mieliśmy możliwość unieważnić ogłoszone postępowanie i po przygotowaniu nowej dokumentacji ogłosić je ponownie z nowymi terminami, ale żaden z oferentów nie wnosił zastrzeżeń co do terminu wykonania zamówienia, postanowiono nie unieważniać więc postępowania. Termin zakończenia prac określono we wzorze umowy więc nie został zmieniony”.

(akta kontroli str. 105-152, 214-215)

Podpisana z wykonawcą umowa nr 2222/ZDKM/12/2020 z 24 czerwca 2020 r., określała termin realizacji robót na 31 grudnia 2020 r. (Plac budowy przekazano 26 czerwca 2020 r.), a wynagrodzenie na kwotę 324,7 tys. zł. Ww. umowa została zmieniona w § 5 ust. 3 w stosunku do wzoru umowy zawartego w SIWZ. Zamiana dotyczyła warunku wystawienia faktur częściowych w 2020 r., na kwotę nie większą niż łącznie 400 000 zł brutto oraz wystawienia faktury końcowej w styczniu 2021 r., który zastąpiono warunkiem wystawienia faktur częściowych do kwoty 80% wartości zamówienia. Jak wyjaśnił Dyrektor: „Zmiana zapisów umowy w § 5 ust. 3 w stosunku do wzoru umowy zawartego w SIWZ została wprowadzona na podstawie art. 144 ust. 1 pkt 5, w zw. z art. 144 ust. 1e PZP, ponieważ cena wybranej oferty była niższa niż kwota pierwotnie przewidziana do wydatkowania w 2020 r. (...) Powyższą zmianę uznaliśmy za zmianę nieistotną (art. 144 ust. 1 pkt 5 w zw. z art. 144 ust. 1e PZP) (...)”. Zgodnie z art. 144 ust. 1 ustawy, zmiany umowy można zastosować odpowiednio po wyborze oferty, a przed podpisaniem umowy z zachowaniem opisanych w ww. artykule warunków.

W ww. umowie zawartej z wykonawcą niektóre zapisy były niespójne, co dotyczyło § 5 ust. 5-7, 10, 11 i 13. W umowie w § 5 m.in. w ust. 6, 11 i 13 zawarto odwołanie dot. podwykonawców i dalszych podwykonawców, o których mowa w ust. 7, w którym brak jest zapisów dot. podwykonawców i dalszych podwykonawców. Z kolei w ust. 7 zapisano odwołanie dot. dowodów zapłat, o których mowa w ust. 5, w którym brak takich zapisów (znajdują się one w ust. 6). Ponadto w ust. 12 zapisano odwołanie dot. uwag, o których mowa w ust. 10, w którym brak jest zapisów dot. uwag. Jak wyjaśnił Dyrektor: „Przyczyną błędnych odwołań do niektórych postanowień § 5 umowy było dodanie obecnego ust. 3³⁸ (nowej jednostki redakcyjnej umowy) do § 5 umowy już po zredagowaniu jej treści. Spowodowało to „przesunięcie” oznaczenia dotychczasowych ustępów (ust. 3 stał się ust. 4 itd.), co w efekcie doprowadziło do niespójności odwołań w treści umowy. Jednocześnie wyjaśniam, że tego typu błędy noszą znamiona oczywistej omyłki, która nie ma wpływu na prawa i obowiązki stron umowy. Niezależnie od tego, w celu usunięcia wątpliwości, informuję, że w najbliższych dniach wystąpimy do Wykonawcy z propozycją zawarcia aneksu, prostującego oczywiste omyłki w treści umowy (na podstawie art. 144 ust. 1 pkt 1 PZP w zw. z § 19 ust. 4 pkt 13 umowy)”.

(akta kontroli str. 124-148, 193-196)

9. Wyniki badań monitoringowych Składowiska przekazywano do WIOŚ terminowo, tj. do końca I kwartału każdego roku³⁹. Monitoring w fazie eksploatacyjnej⁴⁰ obejmował zgodnie z decyzją Marszałka nr 2243/OS/2015 następujące parametry: wielkość przepływu wód powierzchniowych oraz jej skład (co 3 miesiące), objętość wód odciekowych (co 1 miesiąc), skład wód odciekowych (co 3 miesiące), poziom wód podziemnych i ich skład (co 3 miesiące), emisja gazu składowiskowego oraz jego skład (co 1 miesiąc), osiadanie Składowiska oraz struktura i skład masy odpadów (co 12 miesięcy). Wszystkie ww. badania parametrów wykonywano

³⁸ Dotyczącego maksymalnej wysokości faktur częściowych wystawianych w 2020 r. (400,0 tys. zł).

³⁹ Odpowiednio: 31 stycznia 2018 r., 25 stycznia 2019 r. oraz 28 lutego 2020 r.

⁴⁰ Tj. do dnia zakończenia rekultywacji.

w latach 2017-2019, a w raportach stwierdzano m.in.: w 2019 r.⁴¹ słaby stan chemiczny wód podziemnych⁴², o którym decydowały wartości ogólne węgla organicznego oraz przewodności elektrolitycznej⁴³. Pozostałe parametry w zakresach dopuszczalnych dla dobrego stanu chemicznego⁴⁴. W wodach powierzchniowych⁴⁵ badane parametry przyjmowały wartości poniżej dolnej granicy oznaczalności, a w przypadku wód odciekowych⁴⁶ nie stwierdzono przekroczeń dla analizowanych parametrów. W zakresie gazu składowiskowego⁴⁷ stwierdzano wysoką zawartość tlenu (12,1%-19,7%) przy niższym udziale dwutlenku węgla (do 6,8%) oraz metanu (do 0,3%). Wyniki badania struktury i składu odpadów⁴⁸ wykazały największy udział wagowy odpadów frakcji <10 mm (74,9%)⁴⁹. W zakresie osiadania stwierdzono że zmiany rzędnych⁵⁰ wysokościowych punktów reperowych⁵¹ wynoszą 0,01 oraz 0,03 (proces osiadania ma charakter stabilny). Pomiary hałasu wykazały, że poziom hałasu był nierozróżnialny z poziomem tła akustycznego.

(akta kontroli str. 38-43, 155-185)

W trakcie przeprowadzonych oględzin terenu Składowiska stwierdzono zaleganie części śmieci poza jego obwałowaniem (w części wzdłuż betonowego płotu przy drodze dojazdowej oraz od strony północnej). Jak wyjaśnił Dyrektor: „Przyczyną zalegania śmieci pomiędzy ogrodzeniem, a kwaterą składową jest ich nielegalne podrzucanie przez mieszkańców, którzy upatryli sobie to miejsce jako punkt nielegalnego pozbycia się nadmiaru odpadów. Monitoring na Składowisku nie pozwala na skuteczne zabezpieczenie się przed tego rodzaju nielegalnym procederem ponieważ osoby „podrzucające” odpady nie wjeżdżają na ogrodzony i monitorowany teren Składowiska. Aby objąć monitoringiem to miejsce należałoby rejestrować wszystkich korzystających z tej drogi. W celu zapobieżenia dalszemu podrzucaniu odpadów, nasz Zakład po wykonaniu rekultywacji i uporządkowaniu terenu planuje ustawienie dodatkowej kamery i oznakowania terenu zrekultywowanego Składowiska tablicami informacyjnymi (Teren monitorowany). W celu zapobieżenia dalszemu podrzucaniu odpadów, nasz Zakład niezwłocznie zwróci się do firmy instalującej obecny monitoring o opinię w sprawie możliwości technicznych zainstalowania dodatkowych kamer oraz o określenie kosztów tej inwestycji”.

(akta kontroli str. 186-196, 211-215)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

⁴¹ Próbkę wód pobrano 7 lutego, 7 maja, 1 sierpnia oraz 4 listopada 2019 r., a badania (dla wód) obejmowały przewodność elektrolityczną właściwą (PEW), odczyn (pH), ołów (Pb), kadm (Cd), miedź (Cu), cynk (Zn), chrom VI (Cr⁶⁺), rtęć (Hg), ogólny węgiel organiczny (OWO) oraz sumę wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA).

⁴² Na piezometrach P01, P02 i P03

⁴³ V klasa jakości wód.

⁴⁴ I i II klasa jakości wód.

⁴⁵ Z dwóch punktów poboru P1 i P2 (gómy i dolny bieg rowu melioracyjnego RA2).

⁴⁶ Jeden punkt poboru – zbiornik odcieków.

⁴⁷ Jedną studnią odgazowującą S1, badanie przeprowadzono 8 stycznia, 7 lutego, 22 marca, 1 kwietnia, 7 maja, 17 czerwca, 1 lipca, 1 sierpnia, 19 września, 4 października, 4 listopada oraz 9 grudnia 2019 r., w zakresie prędkości objętościowej wypływu gazu (<0,71 m³/h), metanu (CH₄), dwutlenku węgla (CO₂) oraz tlenu (O₂).

⁴⁸ Pobrano średnią próbkę laboratoryjną o masie ok. 5 kg.

⁴⁹ Ponadto stwierdzono obecność odpadów: papieru i tektury (1,1%), tworzyw sztucznych (16,4%), materiałów tekstylnych (0,8%), szkła (2,3%), metali (2,5%) oraz organicznych pozostałości (2%).

⁵⁰ Dane z sesji pomiarowych w 2019 i 2018 r.

⁵¹ Dwa punkty RpB oraz Rp1.

IV. Uwagi i Wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Katowice, dnia 29 września 2020 r.

Kontroler
Wojciech Graca
Gł. specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

.....